

Huvudman

Svenljunga kommun
kansliet@svenljunga.se

Beslut

Datum 2025-10-14

Dnr SI 2025:6046

Sida 1 (10)

Ärendet

Tillsyn av förskoleklass och grundskola vid Högvadskolan i Svenljunga kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Svenljunga kommun att senast den **12 januari 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder om brister avseende studiehandledning på modersmål. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Svenljunga kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Svenljunga kommun ska vidta följande åtgärder

Studiehandledning på modersmål

1. Se till att elever som bedömts vara i behov av studiehandledning på modersmål ges sådan studiehandledning. Huvudmannen ska redovisa hur elevens behov av studiehandling har tillgodosetts, eller för det fall det fortfarande inte lyckats, redogöra för de åtgärder som har vidtagits av huvudmannen och som planeras att vidtas för att kunna erbjuda eleverna studiehandledning på modersmål (5 kap. 4 § skolförordningen).

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Svenljunga kommun en anmärkning avseende bristen om skriftliga rutiner för omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. Svenljunga kommun ska senast den 12 januari 2026 vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att

avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar som avser extra studietid, frånvaro, arbete med särskilt stöd samt elevernas inflytande över sin arbetsmiljö.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till dokument.goteborg@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2025:6046) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys hösten 2025 inlett en tillsyn av Högvadskolan F-6 i Svenljunga kommun. I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Högvadskolan F-6 följer gällande bestämmelser om utredning av behov av särskilt stöd och beslut om åtgärdsprogram, arbetet med frånvaro, studiehandledning på modersmål, extra studietid samt elevernas inflytande över sin arbetsmiljö.

Tillsynen har genomförts genom lektionsobservationer, intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektor mellan den 9-10 september 2025. Skolinspektionen har även granskat betygskataloger, frånvarostatistik, rutiner för extra anpassningar och särskilt stöd, timplan samt aktiva åtgärdsprogram vid skolenheten.

Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att

nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Studiehandledning på modersmålet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inlämnad dokumentation i ärendet framgår att skolenheten har elever som inte ges studiehandledning på sitt modersmål, trots att de bedömts behöva det. Det handlar om fyra elever i årskurserna 3, 4 och 5 med ukrainska som modersmål, samt en elev i årskurs 5 med ryska som modersmål. I dokumentationen som lämnats in till Skolinspektionen har rektor angett att skolan brister i sitt arbete med studiehandledning på modersmål.

Lärarna uppgav under Skolinspektionens intervju att skolan har elever som bedömts vara i behov av studiehandledning på sitt modersmål men som inte erbjuds det. Anledningen till detta är att det inte finns någon studiehandledare att få tag på. Lärarna har kännedom om tre elever som har behov av studiehandledning på ukrainska och en elev med ryska som modersmål. Behovet av studiehandledning på modersmål för dessa elever fanns även föregående läsår, utan att eleverna erbjöds sådan studiehandledning.

Rektorn bekräftade under Skolinspektionens intervju att skolan har elever som är i behov av studiehandledning på modersmål men som inte ges det. Det gäller fyra elever med ukrainska som modersmål och en elev med ryska som modersmål. Skälet till att eleverna inte kan erbjudas studiehandledning är att rektorn inte lyckats anlita någon studiehandledare i de språken. Under intervjun med Skolinspektionen uppgav rektorn att hen haft kontakt med en person som pratar ukrainska och som jobbat i en av kommunens förskolor som ett försök att använda denne som studiehandledare. Det har i huvudmannens yttrande inte inkommit någon information kring att eleverna vid tidpunkten för detta beslut erhåller studiehandledning i ryska och ukrainska.

Rättslig reglering

En elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det. Studiehandledning får ges i interaktiv form med informations- och kommunikationsteknik där eleven och studiehandledaren är åtskilda i rum men inte i tid, om det inte finns någon lämplig person inom skolenheten

som kan ge studiehundledning och huvudmannen trots upprepade ansträngningar inte har lyckats anställa en sådan (5 kap. 4 § skolförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det är en brist att skolenheten har fem elever som bedömts vara i behov av studiehundledning på sitt modersmål men inte erbjuds sådan studiehundledning.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Det framgår av 26 kap. 10 § skollagen.

Svenljunga kommuns verksamhet vid Högvadskolans uppfyller inte författningarnas krav vad gäller studiehundledning på modersmål. Det finns därför skäl att förelägga Svenljunga kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Anmärkning

Skriftliga rutiner för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inlämnad dokumentation i ärendet framgår att elever inte tillåts använda sig av mobiltelefoner i undervisningen utan att dessa samlas in av lärare vid skoldagens början. Eleverna använder skoldatorer i undervisningen enligt lärares instruktioner.

Eleverna uppger under intervjun att de känner till skolans regler om användande av skoldatorer under lektioner. Datorerna får inte användas under lärarnas genomgångar. Enligt eleverna har deras lärare informerat om skolans skriftliga rutiner samt om konsekvenser som följer ifall eleverna använder datorer utan lärarens tillåtelse. Lärarna kan då omhänderta datorn från eleven.

Lärarna uppger under intervjun att skolan är mobilfri. I början av varje läsår skickas ett förväntansdokument ut till eleverna. De får tillsammans med sina vårdnadshavare läsa igenom informationen och sedan skriva under om att de accepterar skolans regler om förbudet att använda

mobiltelefoner och datorer under lektionstid. Dokumentet innehåller även riktlinjer för hur lärarna kan agera om elever bryter mot reglerna gällande användning av mobiltelefoner och datorer. Enligt lärarna har de vid vissa tillfällen beslagit datorer, då dessa har använts på ett otillåtet eller störande sätt under lektionerna.

Rektorn uppger under intervjun att det är en etablerad rutin att lärarna, under skoldagen, samlar in elevernas mobiltelefoner och låser in dem i arbetsrummet. Eleverna får sedan tillbaka sin mobiltelefon vid skoldagens slut. Vid några tillfällen har rektorn själv omhändertagit mobiltelefoner från elever som har misskött sig. Lärarna är trygga i att ta bort elevers mobiltelefoner och annan digital utrustning om dessa används på ett störande sätt under lektionerna. Det är tydligt för både elever och lärare vilka regler som gäller. Rektorn säger dock att hen inte beslutat om någon skriftlig rutin för omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning.

Rättslig reglering

Det ska för varje skolenhet finnas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. Rektorn beslutar om sådana rutiner (5 kap. 4e § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Utredningen visar att skolan saknar skriftliga rutiner för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning som beslutats av rektorn. Skolinspektionen bedömer att avsaknaden av dessa skriftliga rutiner utgör en brist.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som motiverat anmärkningen. Svenljunga kommuns verksamhet vid Högvadsskolan uppfyller inte författningarnas krav då det saknas skriftliga rutiner för omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning som beslutats av rektorn.

Mot bakgrund av att det framgår av intervjuer att skolans arbete med omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning fungerar i praktiken bedömer Skolinspektionen

bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela Svenljunga kommun en anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Extra studietid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av rektors svar i inlämnad dokumentation framgår att skolan erbjuder läxhjälp 1-2 dagar i veckan. Eleverna i årskurs 4-6 uppger under intervjun att de inte har kännedom om att skolan har erbjudit dem att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid två timmar i veckan. Om eleverna inte hinner klart med skoluppgifterna under lektionerna får de stanna kvar i skolan eller ta hem och göra klart uppgifterna till nästa dag.

Lärarna uppger under intervjun att eleverna i årskurs 4-6 inte erbjuds någon extra studietid varken innevarande läsår eller tidigare läsår. Det har förekommit diskussioner om att skolenheten skulle börja med att erbjuda läxhjälp, men denna insats har ännu inte påbörjats. Lärarna uppger dessutom att de inte har kännedom om att någon information har gått ut till eleverna om möjligheten att frivilligt delta i två timmas extra studietid per vecka.

Rektor har uppgett att de yngre eleverna som deltar i fritidsverksamheten får läsläsning på eftermiddagarna. Skolan erbjuder inte eleverna under innevarande läsår att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Enligt rektor är det svårt att organisera denna insats eftersom nästan alla skolans elever är i behov av skolskjuts och de måste passa angivna tider.

Den 25 september 2025 (efter Skolinspektionens besök) har rektorn lämnat in en komplettering i ärendet. Av kompletteringen framgår att skolan informerat eleverna i årskurserna 4-6 om att de med start den 29 september erbjuds att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Den extra studietiden är lärarledd och förlagd till kl. 7:30-08:00 måndag-torsdag i anslutning till skoldagen.

Rättslig reglering

Elever i årskurs 4-9 ska erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka och undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet som eleven tillhör (10 kap. 5a § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del

Frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare, elevhälsa och rektor framgår att lärarna kontrollerar närvaron varje lektion och vid ogiltig frånvaro får vårdnadshavare omgående ett meddelande om detta. Vidare framkommer i intervjuer att lärarna ansvarar för första kontakten med vårdnadshavarna vid ogiltig frånvaro som når 10 procent. Vid kontakt med elevens vårdnadshavare ställer läraren ett antal förbestämda frågor till vårdnadshavarna för att utreda orsaken till frånvaron och antecknar svaren. Dokumentet är första steget i utredning av ogiltig frånvaron.

Om frånvaron inte minskar eller ökar efter lärarens samtal med vårdnadshavare, uppmärksammas det snabbt av lärare och elevhälsan och en fördjupad frånvaroutredning med kartläggning påbörjas. Klassläraren gör en kartläggning av frånvaron tillsammans med eleven. Elevhälsan gör frånvaroutredningen och analyserar mönster i frånvaron och även orsak som kan ligga bakom elevens frånvaro. Därefter bjuds vårdnadshavare in till ett möte med klassläraren och kuratorn där det ställs fördjupade frågor om elevens frånvaro. Det föreslås vilka insatser av främjande natur som behöver göras för att minska frånvaron.

Rektorn brukar enbart vara med på möten i de fall elevens situation bedöms vara särskilt komplicerad. Vid återkommande frånvaro och efter att elevhälsan har inlett en fördjupad frånvaroutredning brukar rektor göra en anmälan till huvudmannen om att frånvaroutredning har startats.

Rättslig reglering

En elev i grundskolan ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli. Om en elev i grundskolan utan giltigt skäl uteblir från den obligatoriska verksamheten, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande. Om det finns särskilda skäl

behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag (7 kap. 17 § skollagen).

Om en elev har upprepad eller längre frånvaro från den verksamhet som avses i 7 kap. 17 § skollagen ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövligt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § skollagen är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen (7 kap. 19 a § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Under intervju med lärarna, elevhälsan och rektorn har det framkommit att rutinerna om arbetet med anmälan för särskilt stöd är tydliga för lärarna vid skolenheten. Det är elevens lärare som gör anmälan om utredning av särskilt stöd till elevhälsan. Efter det ger elevhälsan läraren i uppgift att göra en kartläggning av elevens behov utifrån vad läraren har sett i sin undervisning. Därefter undersöker elevhälsan vilka behov som finns hos eleven. Alla professioner i elevhälsan är delaktiga i att ta emot anmälan om utredning av särskilt stöd. Specialpedagogen uppmärksammar i vissa fall elevernas behov av särskilt stöd redan i samband med screeningar av elevernas progression i svenska och matematik. En utredning av särskilt stöd kan redan då startas utifrån vad som uppmärksammas.

Elevhälsan uppger under intervju att från det att eleven anmälts för utredning av särskilt stöd tills det att utredning startar tar det ungefär en månad. Rektorn tar beslut om att utredning av särskilt stöd ska genomföras samt beslutar om åtgärdsprogram efter avslutad utredning. I åtgärdsprogrammet anges när en utvärdering av åtgärder ska ske. Rektorn uppger under intervju att om det vid utvärdering visar sig att åtgärdsprogram inte fungerat tar skolenheten ett omtag och ser över stödet som ges.

På skolenheten är rektorn och elevhälsan medvetna om att återkopplingen till lärare, efter anmälan om särskilt stöd, behöver förtydligas och bli bättre för att inkludera lärarna i arbetet. Skolenheten har därför ett planerat arbete med förbättringar av återkopplingar mellan elevhälsan och lärarna.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 3 kap. 5 § skollagen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt. Det framgår av 3 kap. 7 § skollagen.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Elevernas inflytande över sin arbetsmiljö

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervju med rektorn har det framkommit att skolenheten har utvecklat arbetet med klass- och elevråd under de senaste två åren. Innevarande läsår har lärare och elever kommit i gång med både klass- och elevråd. Elevrådet sker var sjätte vecka och under innevarande läsår kommer elevrådet bland annat att genomföra trygghetsvandringar.

Rättslig reglering

Vid varje förskole- och skolenhet ska det finnas ett eller flera forum för samråd med bland annat elever. Där ska sådana frågor behandlas som är viktiga för enhetens verksamhet och som kan ha betydelse för barnen, eleverna och vårdnadshavarna (4 kap. 13 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Jin Sarac Batifi

Beslutsfattare

Signerat av: Jin Sarac Batifi

X Ahmed Tahiri

Föredragande

Signerat av: Ahmed Tahiri

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Claes Börjesson medverkat.